

Den omfatter altsaa virkelig hele Aarhundredet, hvad et Sekularskrift jo rigtignok ogsaa helst bør gøre, — og medtager, som de citerede Data antyde, Filosofi, Religion, Literatur, Politik, sociale Spørgsmaal etc. Det er en fuldstændig Oversigt over de aandelige og sociale Strømninger — dog kun for Tysklands Vedkommende —, som her bydes. I adskillige af Afnittene viser Forf. sig i Besiddelse af et ikke ualmindeligt Herredømme over det store Stof. De fleste Læsere ville finde Partier, der ville orientere og interessere dem.

America's Race Problems. Philadelphia. 1901.

»The American Academy of Political and Social Science« har i Juli 1901 i et Bind paa henved 200 Sider udgivet de Foredrag, der holdtes paa Akademiets sidste Aarssammenkomst til Belysning af Race-Spørgsmaalene i Amerika. Her finder man en Mængde interessante Meddelelser om de forskellige Racer paa Stillehavsøerne, fremdeles om Negrene i Amerikas Sydstater og om Forholdene paa de vestindiske Øer. Amerika strækker sine Arme langt — og har i de sidste Aar strakt dem endnu længere ud end før: det er ikke Afvexling, det skorter paa, naar Amerikas Race-Problemer gøres til Genstand for Undersøgelse.

Medens de fleste af Bidragyderne havde valgt sig et specielt Emne — f. Ex. den amerikanske Negerbefolkning og Forholdet mellem Negre og Hvide i Syden, eller Befolkningen paa Cuba og paa Porto-Rico, eller de Indfødte paa Hawaii, eller Tagal-Folket paa Philippinerne og de halvciviliserede Stammer paa disse Øer, — stillede den sociologiske Pro-

Den omfatter altsaa virkelig hele Aarhundredet, hvad et Sekularskrift jo rigtignok ogsaa helst bør gøre, — og medtager, som de citerede Data antyde, Filosofi, Religion, Literatur, Politik, sociale Spørgsmaal etc. Det er en fuldstændig Oversigt over de aandelige og sociale Strømninger — dog kun for Tysklands Vedkommende —, som her bydes. I adskillige af Afnittene viser Forf. sig i Besiddelse af et ikke ualmindeligt Herredømme over det store Stof. De fleste Læsere ville finde Partier, der ville orientere og interessere dem.

America's Race Problems. Philadelphia. 1901.

»The American Academy of Political and Social Science« har i Juli 1901 i et Bind paa henved 200 Sider udgivet de Foredrag, der holdtes paa Akademiets sidste Aarssammenkomst til Belysning af Race-Spørgsmaalene i Amerika. Her finder man en Mængde interessante Meddelelser om de forskellige Racer paa Stillehavsøerne, fremdeles om Negrene i Amerikas Sydstater og om Forholdene paa de vestindiske Øer. Amerika strækker sine Arme langt — og har i de sidste Aar strakt dem endnu længere ud end før: det er ikke Afvexling, det skorter paa, naar Amerikas Race-Problemer gøres til Genstand for Undersøgelse.

Medens de fleste af Bidragyderne havde valgt sig et specielt Emne — f. Ex. den amerikanske Negerbefolkning og Forholdet mellem Negre og Hvide i Syden, eller Befolkningen paa Cuba og paa Porto-Rico, eller de Indfødte paa Hawaii, eller Tagal-Folket paa Philippinerne og de halvciviliserede Stammer paa disse Øer, — stillede den sociologiske Pro-

fessor, Dr. Edward A. Ross, sig det mere omfattende Spørgsmaal om »Aarsagerne til Race-Overlegenhed«.

I tidligere Tider var man, bemærker Prof. Ross, tilbøjelig til at undervurdere Betydningen af Race-Forskellighederne; man mente, at et Folk af en ringere Type kunde hæves op til den højere Types Niveau, naar det bragtes under samme Forhold som den højere Type, samme Ernæring, Beboelsesforhold, Opdragelse etc. Dette var »the equality fallacy«. Senere, navnlig efter Darwins Tid, slog man over i den modsatte Yderlighed, og overvurderede Race-Faktoren; — men i Amerika, hvor man saa ofte har set, hvilken uhyre Betydning de sociale Omgivelser have paa Indvandrerne og deres Børn, burde man mindst være tilbøjelig til at overvurdere Nedarvningsmomentet.

Den første Aarsag til Race-Overlegenhed, som Prof. Ross dvæler ved, er det fysiologiske Moment: den klimatiske Tilpasningsevne. Denne synes, uheldigvis, kun forholdsvis ringe hos den nordlige tempererede Zones Folkeslag. Den hvide Mand synes i dette Forhold at staa betydeligt tilbage for den farvede. Angelsaxeren, der ellers er udrustet med saa udmærkede Egenskaber, synes at mangle fysiologisk Elasticitet.

Den næste Sandhed, Prof. Ross henleder Opmærksomheden paa, er, at en Race kan overgaa en anden i Energi. Gennemsnittet af individuel Energi er ikke et fast Race-Attribut, idet ny Varieteter stadigt skabes ved de internationale Vandringer. Den frivillige Udvandring til Lande, hvor der er Noget at gøre, har altid en Tendens til at bygge et meget energisk Samfund og Folk op. Til de ny Lande udvandre ikke de Fornemste, — men ganske sikkert

de Kraftigste og mest Foretagsomme. De Svage og de Sløve blive hjemme, og hvis de drives afsted, gaa de snart under. Udvandrerne til Amerika var i tidligere Tider, inden Udvandringen blev altfor stor, højere og kraftigere end det Sædvanlige i det Land, hvor de kom fra; gentagne Maalinger have vist det. Den amerikanske Race hævedes derved, — Hjemlandets svækkedes. Indenfor Amerikas Omraade have atter de fjerne Vest-Stater modtaget forholdsvis mest af den tilvandrede Kraft, ifølge den Lov, som Exempler fra nyere og ældre Historie synes at bestyrke, at jo længere Vandringen er, desto kraftigere ere de Individider, der foretage den. I mange af de nordamerikanske Øst-Staters Landsogne og ældre Byer synes et vist Forfald at spores: de have afstaaet Kraft til det fjerne Vestens fremadskridende Byer.

Naturligvis øver Samfundsformen ogsaa stor Indflydelse paa Racens Energi, svækkende den eller fremspirende den. I denne Henseende have Forholdene været gunstige i Amerika. Det er ikke Regeringsformen, Forf. sigter til; han tænker paa det Faktum, at den sociale Stilling, man kan opnaa i Amerika, kun i ringe Grad bestemmes af Individernes Fødsel, men overvejende af deres personlige Fortjenester. Han benægter ikke, at Penge — ikke Fortjeneste («merit») — ofte er det Afgørende, — men Handelsaanden virker i alt Fald som en kraftig Spore til at vinde fremad. En Samfundsstige med mange Trin maa der være, hvis man ønsker Liv og Fremskridt. Er der ikke nogen saadan Stige, hensynker Befolkningen let i en Uvirksomhedens Tilstand (Boerne). Er de øverste Trin paa Forhaand forbeholdte Individider, der ere udgaaede af visse Familier, udebliver Fremskridtet ligeledes. I Amerika have Forholdene i denne Henseende været de gunstigst

mulige. Haab og Ærgerrighed trives her, — og intet af Verdens Folk har udrettet, hvad Amerikanerne have udrettet.

Nærbeslægtet med Energi er Selvtillid. Selvtillid er navnlig et Kendetegn for de Folk, der ofte foretage Vandringer. I Gæringstider og Omflytnings-tider er Selvtillid et Moment af den allerstørste Betydning. I statiske Tider kunne andre Egenskaber, f. Ex. Taalmodighed, Lydighed, hurtig Forstand, være vigtigere. I det store Spørgsmaal om den angelsaxiske Races nære Fremtid ligger Spørgsmaalet, om vi staa ved Indgangen til en dynamisk eller en statisk Tid. I det første Tilfælde ere Chancerne for Angelsaxerne, i det sidste maaske for de romanske Nationer; — men Forf. nærer naturligvis ingen Tvivl om, at det er en dynamisk, ja endog en »tumultuously dynamic« Epoke, vi ere i Færd med at træde ind i. Har Araberen i sin Tid udbredt Mahomeds Lære med Koranen i den ene Haand og Sværdet i den anden, saa vil Nutidens hvide Mand udbrede sit økonomiske Evangelium, idet han holder den ene Haand paa sin Revolverkanon, den anden paa sit Lokomotiv. Der vil hengaa i det Mindste to eller tre Generationer, inden de mindre energiske og mindre selvtillidsfulde Racer kunne opnaa en Chance. Naar den nuværende »furiously« dynamiske Periode slutter af, naar Verden atter bliver mere statisk, — saa vil Selvtillid »be at a discount«, og Tiden vil atter være inde for de taalmodige, nøjsomme og kloge Racer.

Forudseen (»foresight«) er selvfølgelig en Faktor af største Betydning. Primitive Folk og Racerne i de tropiske Lande mangle gennemgaaende denne Evne. Med den kapitalistiske Drift hører den paa det Nøjeste sammen. At der er stor Forskel mellem Racerne med Hensyn til deres Opfattelse af Fortid

og Fremtid, er sikkert. Lapire sammenligner Araberen og Jøden. Araberen husker; han skriver modtagne Velgerninger og modtagne Fornærmelser op. Han gemmer paa sin Hævn og kæler for sin Taknemlighed. Traditionen er for ham det Afgørende; saaledes som hans Forfædre levede, vil ogsaa han leve; han føler sig knyttet til sin Egn, vandrer kun lidt. Jøden, derimod, skuer ud mod Fremtiden. Der er Drift i ham, og, altid rede til at gøre et Kup, hvor det vil lønne sig, forener han sig gerne med sin værste Fjende, hvis det kan betale sig. Han er beregnende, foretagsom, vandrelysten og ærgerrig.

En ganske anden økonomisk Evne er Værdisansen. Prof. Ross forstaar derved den Abstraktions- og Beregningsevne, der sætter en Mand i Stand til at fæste sin Interesse mere ved den Værdi, der ligger i Varerne, end ved Varerne selv. Den, der er i Besiddelse af Værdisans, skønner, ikke over Tingens Brugsnytte, men over, hvad de kunne indbringe. Nyttens er det forholdsvis Stabile, Værdien er kamæleonsagtig, forandrer sig fra Dag til Dag, fra Sted til Sted. Værdisansen er meget forskelligt udviklet hos de forskellige Racer; det er selvfølgelig Handelsracerne, der navnlig ere i Besiddelse af den; de, der ikke ere saa rigt udstyrede med denne Sans, ere ikke saa »oplagte for Handelen«. De ariske Racer staa her afgjort tilbage for de kinesiske og semitiske. Derfor behøve de dog ikke at komme tilkort i Konkurrencekampen: hvad de mangle i en Henseende, kunne de faa Erstatning for i andre Henseender.

Krigerske Anlæg vil Prof. Ross ikke regne med blandt Aarsagerne til Race-Overlegenhed. Der er i Nutiden ikke megen Brug for disse Anlæg. I Fortiden kan det have været anderledes, men de moderne tekniske Fremskridt have i den Grad om-

dannet Krigsførelsen, at den er bleven en Art Ingeniørvidenskab, men af en ganske særlig hasardøs Karakter. Krigsvæsenet er ikke blot blevet uhyre kostbart, men det betaler sig stedse slettere. Sejrherreren er jo i vor Tid endog nødt til at behandle de Overvundne med betydelig Skaansomhed, tør ikke gøre dem til Slaver, ja ikke engang rigtigt udsuge dem ved Skatter. Han faar i Almindelighed ikke sine Udlæg erstattede. Rigdom er et Middel til at vinde Sejre, men Sejre paa Valpladsen er ikke mere et Middel til at vinde Rigdom.

Vort Samfund er et stærkt udpræget kosmopolitisk Samfund, og deraf følger, at de store Opfindelser, der gøres i et Folk, komme alle Folk tilgode. Den patriotiske Opfinder havde tænkt at gavne sit Folk, — og gavner maaske langt mere andre Nationer, i det Tilfælde, nemlig, hvor disse bedre forstaa at udnytte Opfindelsen. Kineserne ere maaske ikke mere i Stand til selv at finde paa noget Nyt, — men hvis de blot forstaa at udnytte, hvad Andre have udfundet, kunne de naa lige saa vidt. Det er en Art Parasitisme, der faar Betydning ved Spørgsmaalet om, hvorvidt de paagældende Racer kunne holde sig. Organisatorer og Administratorer maa enhver Race naturligvis selv frembringe, — Genier ikke; man kan laane hos de Andre. Enhver Nation bør ved et godt Undervisningsvæsen og forstandige sociale Indretninger se at sætte sine Borgere i Stand til at lære af de Andre.

I hvilket Omfang nytte moralske gode Egenskaber en Race? Blomstrende Folkeslag pleje at indrømme Religionen første, Moralen næste Plads, naar Talen er om deres Lykke. Klimatisk Tilpasningsevne og økonomiske Anlæg komme sidst i Betragtning.

Det vigtigste moralske Træk er Karakterfasthed. Primitive Folkeslag mangle i Almindelighed denne Evne; de ere »over-emotional«, i ustadig Ligevægt mellem Graad og Smil, slaa strax til uden Overlæg, ere gennemgaaende upaalidelige. Carlyle siger om den galliske Ild, at »den knitrer som hurtigt opblussende tørre Kviste under Gryden«, medens den tevtoniske Ild stiger langsomt, men tilsidst smelter Jernet. I Privatvirksomhed Udholdenhed, i Samfundsøkonomien Ordholdenhed, i Staten Standhaftighed, — dette er Betingelserne for Fremgang, og de bero alle paa »stability of character«. Paalidelighed i Forretningsforhold og Agtelse for Loven — uundværlige Betingelser for en højere social Udvikling. Vor Tids store økonomiske Kendemærker ere: Associationsbevægelsen, Handels og Omsætnings Væxt, Kapitalisme, vidtforgrene Organisationer; — i alt dette ligger, at Forretningsomraadet omfatter stedse flere Personer, stedse mere Plads, stedse større Tidsafsnit, og dette betyder atter, at Forretningslivet bliver stedse mere afhængigt af, hvad visse Personer ere villige at sætte til at udføre eller have forpligtet sig til at gøre. Upaalidelige Personer, der ikke opfylde deres Pligt eller holder deres Ord, skubbes hurtigt ud af den økonomiske Organisation. Den industrielle Evolution sætter en Præmie paa Overlæg og Selvbeherskelse, Karakterens Grundvold.

En Races Overlegenhed kan ikke bevarer, naar Racen ikke er stolt af sit Blod, og indtager en bestemt Holdning ligeoverfor de lavere Racer. I Sydamerika har man set, hvorledes Spaniere og Portugisere holdningsløst kom de Indfødte halvvejs imøde. I Nordamerika blandede den hvide Mand ikke Blod med Indianerne. Spanierne absorberede Indianerne, Englænderne udryddede dem. Hvorledes man end

vil dømme om dette. — Netto-Resultatet blev det, at Nordamerika fra Behrings-Havet til Rio Grande tilhører den højeste Civilisation, medens den øvrige Del af den vestlige Halvkugle i Aarhundreder vil have at slæbe paa Bastardtypens Lænker.

Da den ædlere Kultur skal holdes ren ligesaa godt som det ædlere Blod, er den Race stærkest, som — lignet til Bonden og Haandværkeren — har en stærk Følelse af sin Overlegenhed. I saa Henseende staar Amerika højt. Amerika er en psykisk Malstrøm, der har suget Hærskarer af Udlændinge til sig. Fem Millioner Tyskere ere, for Exempel, dragne over Atlanterhavet, — men hvor ringe Indflydelse have de ikke haft paa Amerikas Institutioner. Det tør siges, at de faa tusinde universitetsdannede Tyskere og de Amerikanere, der have studeret i Heidelberg eller Göttingen, have indført mere tysk Kultur i Amerikanernes Aarer end alle de Millioner, der passere Castle Garden. Der er ingen Tvivl om, at Amerikanismens Sejr over disse heterogene Elementer i væsentlig Grad er bleven fremmet ved den Foragt, som endog den ringeste indfødte Landbrugsarbejder eller Haandværker føler for den ikke-assimilerede Indvandrer. Havde han været mindre sikker paa sig selv, mindre stolt af Amerikas Idealer og Institutioner, vilde Resultatet være blevet et andet.

Endelig opkaster Forf. dette Spørgsmaal: Er den overlegne Race, saaledes som han har fremstillet den, i Stand til at overleve al Konkurrence og til at udbrede sig under alle Omstændigheder? Han svarer, at der er et Forhold, hvor selve den Forudseen og Viljekraft, som udmærker den højere Race, graver en Grav under dens Fødder. Han sigter til Befolkningsspørgsmaalet. Den højere Race har dannet sig en »standard of comfort«, som den ikke vil se for-

ringet. Dette fører til, at den sætter forholdsvis snævre Grænser for sin Formerelse. Men nu kommer der en asiatisk Race, som ikke har denne »standard of comfort«, og som ikke kender Noget til af egen fri Vilje at begrænse sin Formerelse. Saaledes kan der opstaa en Konkurrence, der bliver i høj Grad ulige ved den ene Parts relative Faatallighed, den andens overvældende Masser. For hin Parts Vedkommende kan det da komme til, hvad Forf. kalder »Race-Selv mord«.

For Amerikas Vedkommende kan der opstaa Problemer, som kun høj Statsmandskunst kan løse, — men i Øjeblikket er der — tror Forf. — intet Folk i Verden som, Mand for Mand, kan maale sig med Amerikanerne, og Alt tyder paa, at det er forbeholdt Amerikanerne at spille en glimrende Rolle i Verdenshistorien.

A. P.-St.
